

Lähtettäjä / Avsändare
 SUOMEN RIISTAKESKUS
 Sompiontie 1
 00730 HELSINKI
 029 431 2001

PÄÄTÖS

Pvm Nro
 02.06.2023 2023-1-000-30033-9

Vastaanottaja / Mottagare
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ML 41 A §:N MUKAINEN KANNANHOIDOLLINEN POIKKEUSLUPA

Hakija XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HAKEMUS Hakija on hakenut poikkeuslupaa seuraavasti:

Eläinlaji ja lupamäärä:
 karhu 12 kpl

Eläinlaji ja haettu lupa-aika:
 karhu 20.8.2023 - 31.10.2023

Hakemusalue:
 Pinta-ala 406773 ha

- B3T84LEL6L.pdf

Liitteet
 - Karhu_2023.docx

Suojelusta poikkeamisen päämäärä.
 Perustelut haettavalle poikkeuslupamäärälle.
 Hakemusalueen karhukanta.
 Karhukannan suojele hakemusalueella.
 Muu tyydyttävä ratkaisu.
 Karhua koskeva HWC:n riski

Hakemuksen perustelut Hakemuksen kohteena olevan riistaeläinlajin kanta tai kannan tila haetulla lupa-alueella:
 - Hakemus alueella viime vuonna 9 hyväksyttyä karhupentuetta, jonka mukaan karhukanta on 90 karhua.
 Liitetiedostossa lisäselvitys.

Toimenpiteet, jotka luvan sijasta voitaisiin toteuttaa:
 - Liitetiedostossa lisäselvitys.

PÄÄTÖS Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää poikkeusluvan seuraavasti:
 Karhu 11 kpl 20.8.2023 - 31.10.2023

Poikkeusedellytys

Metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaisesti tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.

Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle metsästyslain 41 §:ssä tarkoitetun poikkeuslupan 41 a §:n 3 momentissa säädetyllä perusteella hakemuksesta poiketen seuraavasti:

Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan perusteella päämääränä on karhukannan suojeleu edistämällä ihminen-karhu-rinnakkaiselo (coexistence), tasapainottamalla karhukannan aiheuttamia sosioekonomisia vaikutuksia ja pyrkimällä torjumaan ihminen-villieläin-konfliktin (HWC) eskaloituminen.

Eläinlaji ja yksilömäärä: Karhu 11 yksilöä

Poikkeuslupa-aika: Karhu 20.8.2023-31.10.2023

Poikkeuslupa-alue:

Hakemushetkellä Oma riista -palvelun yksilöllisellä koodilla ilmoitetulla alueella (liite 1.).

Pyynnissä on sallittu käyttää metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sallittuja pyyntivälineitä ja -menetelmiä.

Ehdot

Poikkeuslupan ehdot ovat seuraavat:

Tämän poikkeuslupan nojalla voidaan pyytää hakemushetkellä Oma riista -palvelun yksilöllisellä koodilla ilmoitetulla alueella edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin metsästyslain säännösten edellyttämä oikeus.

Poikkeuslupa ei koske vuotta nuorempaa karhun pentua eikä karhunaarasta, jota tällainen pentu seuraa.

Metsään haavoittuneena jääneestä karhusta on tehtävä viipymättä ilmoitus poliisille ja Suomen riistakeskuksen Pohjois-Karjalan aluetoimistolle.

Poikkeuslupan käyttäjän tulee ottaa huomioon, että oikeudesta metsästää luonnonsuojelulain mukaisilla suojelualueilla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

Poikkeuslupan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle, poliisille ja Metsähallituksen erätarkastajalle poikkeuslupan nojalla tapahtuneen pyynnin tuloksesta:

- 1) ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun luvassa tarkoitettu yksittäinen riistaeläin on tullut pyydystetyksi, taikka
- 2) jos riistaeläimet ovat jääneet pyydystämättä, ensimmäisenä arkipäivänä poikkeuslupan voimassaolon päättymisestä.

Ilmoitus on tehtävä Suomen riistakeskukselle ensisijaisesti oma.riista.fi -palvelussa tai, jos sen käyttäminen ei ole mahdollista, niin vaihtoehtoisesti sähköpostilla Suomen riistakeskuksen Pohjois-Karjalan aluetoimistolle osoitteeseen pohjois-karjala@riista.fi. Ilmoitus poliisille toimitetaan sähköpostilla osoitteeseen era-asiat.ita-suomi@poliisi.fi ja Metsähallituksen erätarkastajille sähköpostilla osoitteisiin jyrki.turpeinen@metsa.fi ja antti.niemi@metsa.fi

Jokaisessa ilmoituksessa on mainittava tämän poikkeuslupan numero, saalisyksilö/pyydystettyjen eläinten määrä, sen sukupuoli, pyyntiajankohta

ja pyyntipaikan koordinaatit. Lisäksi on ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjännumero.

Poikkeuslupan saajan on nimettävä metsästyslain 30 §:n perusteella metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästysasetuksen 23 §:n 2 momentin mukaan karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen johtajan tulee 1. suunnitella käytännön metsästystapahtumat, 2. antaa metsästykseseen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä, sekä 3. huolehtia, että poikkeuslupan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Metsästysasetuksen 23 §:n 4 momentin mukaan seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä. Metsästyksen johtajan tai varajohtajan ei kuitenkaan ole oltava läsnä, jos metsästys tapahtuu vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Pyynnissä on muutoin noudatettava mitä metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä määrätään.

Päätöksen perustelut

Keskeiset sovelletut säännökset

Karhu on aina rauhoitettu metsästyslain (615/1993) 37 §:n 3 momentin perusteella. Rauhoituksesta voidaan poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädetyin edellytyksin, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella

- 1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi,
- 2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi,
- 3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle tai
- 4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaan karhua koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:ssä säädetään poikkeuslupan hakemisesta, 3 §:ssä poikkeuslupan myöntämisen ajankohdista, 4 §:ssä riistaeläintä koskevan poikkeuslupan myöntämisestä ja lupamääräyksistä, 5 §:ssä poikkeuslupan voimassaoloajasta sekä 7 §:ssä poikkeuslupaan liittyvästä saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää karhun, lukuun ottamatta vuotta nuorempaa pentua sekä naarasta, jota tällainen pentu seuraa, pyydystämiseksi tai tappamiseksi elokuun 20 päivästä lokakuun 31 päivään.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 3 momentin mukaan metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaisia poikkeuslupia tulee myöntää vain lajin vahvalla esiintymisalueella tapahtuvaan metsästykseseen.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 2 momentin mukaan poikkeuslupa on voimassa määräajan, jonka on vastattava poikkeusluvan tarkoitusta.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n mukaan poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettun poikkeusluvan nojalla tapahtuneen riistaeläimen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeusluvan voimassaolon päättymisestä. Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä ja pyyntipaikan koordinaatit. Nisäkkäiden osalta on ilmoitettava myös pyyntiajankohta ja sukupuoli. Lisäksi metsästyslain 38 b §:n mukaan on ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjännumero.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien nojalla pyydettävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Asianomaisesta rajoittamisesta säädetään tarkemmin poikkeusluvalla ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuonna 2023–2024 annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (826/2023). Asetus on voimassa 19.5.2023–31.7.2024.

Maa- ja metsätalousministeriö on linjannut karhukannan hoitoa Suomen karhukannan hoitosuunnitelmassa. Karhukannan päivitetty hoitosuunnitelma on vahvistettu 7.7.2022.

Sallitun pyynnin tarkoitus

Unionin tuomioistuin on antanut 10.10.2019 ennakkoratkaisun, joka koski luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen poikkeusluvan myöntämisen edellytyksiä suden kannanhoidolliseen metsästykseseen (asia C-674/17). Vaikka edellä mainittu ennakkoratkaisu koski epäsuotuisalla suojelun tasolla olevan suden kannanhoidollista metsästystä, ennakkoratkaisuun sisältyy myös yleisiä kannanottoja luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisten poikkeamisedellytysten tulkinnasta. Mainitun alakohdan mukaisia poikkeamisedellytyksiä tulee tulkita yhdenmukaisesti siitä riippumatta, mitä luontodirektiivin liitteen IV a kohdassa mainittua lajia poikkeaminen koskee. Tämä käy ilmi myös komission luontodirektiivin soveltamista koskevasta vuoden 2021 ohjekirjasta eli tulkintaohjeesta.

Unionin tuomioistuin katsoi asiassa C-674/17 antamassaan ennakkoratkaisussa, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdalla on tulkittava siten, että poikkeamisen päämäärää on tuettava selvin ja täsmällisin perusteluin, ja niin, että täsmällisten tieteellisten tietojen perusteella voidaan osoittaa, että poikkeusluvalla kyetään saavuttamaan tämä päämäärä.

Korkein hallinto-oikeus viittaa uusimmassa ilveksen kannanhoidollista metsästystä koskevassa vuosikirjapäätöksessään KHO:2022:48 edellä mainittuun unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisuun asiassa C-674/17 ja toteaa, että pelkästään asetuksen tai kansallisen hoitosuunnitelman yleisten tavoitteiden toteuttaminen ei ole yksinään riittävä peruste poikkeusluvasta myöntämiselle, ellei poikkeusluvasta samalla ilmene selvästi ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon kannanhoidollisella metsästyksellä kyseisellä alueella pyritään, sekä se, miten metsästyksellä saavutettaisiin tämä päämäärä.

Korkein hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että luontodirektiivin tiukasti suojeltavaan lajiin kohdistuva kannanhoidollinen metsästys ei sellaisenaan voi olla luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja sen myötä myöskään metsästyslain 41 a §:n 3 momentin soveltamisen edellytyksenä oleva päämäärä ilman, että metsästyksellä pyritään samalla johonkin luontodirektiivin mukaiseen hyväksyttävään päämäärään, joka kuuluu 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan alaan. Sillä seikalla, että metsästyksellä ei käytännössä olisi haitallista vaikutusta kysymyksessä olevan lajin kuten esimerkiksi karhun suojelun tasoon, ei ole tässä suhteessa merkitystä. Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan poikkeusluvalla sallittu kannanhoidollinen metsästys voi sinänsä kuitenkin olla keino luontodirektiivin mukaisen hyväksyttävän päämäärän saavuttamiseksi.

Hakija on perustellut pyynnin päämäärää seuraavasti: Päämäärä karhun suojelusta poikkeamiselle on karhukannan suojelu edistämällä ihmisen-karhu-rinnakkaiselo (coexistence), tasapainottamalla karhukannan aiheuttamia sosioekonomisia vaikutuksia ja pyrkimällä torjumaan ihmisen-villieläin-konfliktin (HWC) eskaloituminen.

WWF:n näkemys

Kansainvälinen ympäristöjärjestö WWF, jonka pyrkimyksenä on pysäyttää ympäristön tilan huononeminen ja rakentaa tulevaisuutta, jossa ihmiskunta elää sopusoinnussa luonnon kanssa ja YK:n ympäristöohjelma UNEP ovat julkaisseet vuonna 2021 raportin A Future for All: The Need for Human-Wildlife Coexistence.

(<https://files.worldwildlife.org/wwfcomsprod/files/Publication/file/8zhcghahrga=2.4938995.1191749763.1682080181-581677192.1681893983>).

Raportin mukaan vuosittain laaditaan yli 250 vertaisarvioitua artikkelia ihmisten ja villieläinten vuorovaikutuksesta, rinnakkaiselosta ja konflikteista. Lukuisissa tutkimuksissa on todettu, että villieläinten suojelu onnistuu parhaiten välttämällä niin sanottua HWC-ilmiötä.

HWC-ilmiö eli Human Wildlife Conflict (Ihminen-villieläin-konflikti) viittaa raportin mukaan kamppailuihin, joita syntyy, kun villieläinten läsnäolo tai käyttäytyminen aiheuttaa todellisia tai kuviteltuja suoria, toistuvia uhkia ihmisten eduille ja tarpeille. Tilanne johtaa usein erimielisyyksiin ihmisryhmien välillä ja kielteisiin vaikutuksiin ihmisille ja/tai villieläimille.

Ihminen-villieläin-rinnakkaiselo (Coexistence) viittaa tilanteeseen, jossa ihmiset ja villieläimet jakavat elintilansa sekä ajallisesti että paikallisesti. Rinnakkaiselo voi olla kiistanalaista, neutraalia tai toisiaan hyödyttävää. Edellä mainitussa raportissa Ihminen-villieläin-rinnakkaiselo kuvataan dynaamisena tilana, jossa sekä ihmisten että villieläinten edut ja tarpeet useimmiten kohtaavat. Tämä yhteiselo saattaa kuitenkin sisältää jonkinlaisia

vaikutuksia molemmille osapuolille ja sitä luonnehtii ihmisosapuolen sietokyvyn taso. Sietokyky on passiivista tai aktiivista villieläinpopulaation hyväksyntää ja se riippuu riski- ja hyötykäsityksistä, joita ihmisillä on lajia kohtaan. Toleranssitasoihin eivät vaikuta ainoastaan menetysten määrät, mutta myös käsitys lajista ja sen arvostuksesta.

Raportissa todetaan, että HWC haastaa sekä ihmisiä että villieläimiä kaikkialla maailmassa ja johtaa siihen, että ihmisten sietokyky suojeluponnistuksia kohtaan vähenee. Kun eri osapuolten sietokyky ylittyy, syntyy HWC:n riski. HWC on merkittävä uhka suojelulle ja voi johtaa erisyistä jopa lajien sukupuuttoon. HWC on uhka myös ihmisten elinkeinoille ja useille muille huolenaiheille, joita tulisi kohdella merkityksensä suuruudessa mittakaavassa. Varaamalla riittävät resurssit ja muodostaen laaja-alaisia kumppanuuksia voidaan siirtyä kohti pitkän aikavälin rinnakkaiseloa, joka hyödyttää sekä ihmisiä että villieläimiä.

Ihmiset ja villieläimet kilpailevat yhä enemmän tilasta ja resursseista ja kohtaavat toisensa säännöllisemmin. Kaikki vuorovaikutukset eivät ole positiivisia, mikä on maailmanlaajuinen ongelma. Joissakin osissa maailmaa villieläimet vaikuttavat ihmisten elämään enemmän, eikä elinympäristön jakaminen niiden kanssa ole välttämättä helppoa. Historia on osoittanut, että HWC voi johtaa lajin paikalliseen tai täydelliseen sukupuuttoon. Eri puolilla maailmaa on esimerkkejä siitä, että rinnakkaiselo on mahdollista, mikä edellyttää integroituja, kokonaisvaltaisia lähestymistapoja, joita politiikka tukee. Suotuista ympäristö rinnakkaiselolle muodostuu, kun otetaan huomioon sekä ihmisten että villieläinten tarpeet samanaikaisesti.

Ihmisen ja villieläinten väliset konfliktit eivät ole uusi asia. Se on jatkuvaa ja konfliktit eskaloituivat, kun ihmiset alkoivat viljellä kasveja 13 000 vuotta ennen ajanlaskun alkua ja kesyttää eläimiä ravinnon tuottamiseksi 8 000 vuotta ennen ajanlaskun alkua.

(Lähde: Gross E, Jayasinghe N., Brooks A., Polet G., Wadhwa R., and Hilderink-Koopmans F. (2021) A Future for All: The Need for Human-Wildlife Coexistence. (WWF, Gland, Switzerland)

IUCN:n näkemys

Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto IUCN on julkaissut vuonna 2023 raportin ja ohjekirjan IUCN SSC guidelines on human-wildlife conflict and coexistence.

<https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2023-009-En.pdf>

Opas käsittelee samaa teemaa kuin WWF:n ja YK:n tuottama julkaisu eli ihminen-villieläin-konfliktia ja pyrkimystä rinnakkaiseloon.

Oppaassa on kaavio, jossa esitetään, miten ihmisten ja villieläinten välinen konflikti kehittyi tai konfliktin riski lisääntyy. Ihmisten ja eläinlajien kohtaamisten lisääntyminen saattaa aiheuttaa sietokyvyn muutoksia ja siten kasvattaa HWC:n eskalaatoriskiä. Hyvin monet seikat vaikuttavat siihen, kuinka villieläinten levinneisyys ja käyttäytyminen kehittyvät. (IUCN (2023). IUCN SSC guidelines on human-wildlife conflict and coexistence. First edition. Gland, Switzerland: IUCN, s. 42).

HWC-politiikka ja lainsäädäntö

HWC-politiikan on tarjottava laillinen kehys ihmisten ja villieläinten rinnakkaiselon turvaamiseksi ja edistämiseksi. Lainsäädäntö ja lakien tulkinnat eivät saisi eskaloida ihminen-villieläinkonfliktia. Metsästyksen vastustajat ja toisaalta taas säännöistä piittaamattomat metsästäjät ovat

haastaneet ja horjuttaneet tutkimuksilla vahvistettua toimintamallia.

Metsästys ymmärretään IUCN:n raportissa yhtenä välineenä villieläinten hoidossa ja/tai hallinnassa.

(Lähde: IUCN (2023). IUCN SSC guidelines on human-wildlife conflict and coexistence. First edition. Gland, Switzerland: IUCN, s. 172–173.)

Suora lainaus, kursivilla korostetusta tekstistä on jäljempänä käännös: “Case study: Hunting as a tool in integrated wildlife management. The recreational hunting of wildlife is widespread across most of North America and Eurasia. In most countries, this constitutes a highly regulated activity in which hunters are trained, quotas are set based on monitoring data and management agencies supervise the entire system. The motivations for hunting are diverse, and many usually operate simultaneously, leading to the concept of multifunctional hunting (Fischer et al., 2013). For example, in northern Europe, moose hunting provides: 1) economic benefits for landowners through the sale of hunting licenses; 2) meat for local consumption and sale; 3) trophies;) recreational opportunities; 5) opportunities for social activities within rural communities; and 6) a link to culturally important heritage activities. In addition to these social and economic benefits, moose hunting is also an essential tool in managing the conflicts that moose are associated with. These include collisions with cars and trains, and damage to crops and forest plantations. The extent of these impacts is related to moose density, so adaptive hunting is the primary tool used to regulate population sizes at a level that brings benefits while keeping costs at levels that are viewed as acceptable. In effect, the hunting of large herbivores is a form of integrated conflict management that uses hunter harvest to increase values and decrease costs and conflicts, and thus achieve a sustainable coexistence (Kaltenborn & Linnell, 2022; Linnell et al., 2020 1). The same approach is also applied to large carnivores in the same region. However, recreational hunting of large carnivores is much more controversial with the public than hunting large herbivores. Overall, the use of recreational hunting within a wildlife management/sustainable use framework has both allowed and fostered the recovery of large mammals across Europe and North America over the last century (Chapron et al.2, 2014; Linnell et al., 2020 3), facilitating their integration into the wider landscape beyond protected areas. This represents a model for human-wildlife interactions that seeks to balance costs, conflicts, and benefits sustainably.”

Tekstin sanoma on tiivistetty viimeisiin lauseisiin: __ Yleensä ottaen virkistysmetsästyksen käyttäminen villieläinten hallinnan/kestävän hyötykäytön puitteissa on sekä mahdollistanut että edistänyt suurten nisäkkäiden paluun Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa viimeisen vuosisadan aikana, helpottaen niiden integraatiota laajempaan maisemaan suojelualueiden ulkopuolella. Tämä on malli ihmisen ja villieläinten vuorovaikutuksesta, joka pyrkii tasapainottamaan kustannukset, konfliktit ja hyödyt kestävästi.

HWC tarkoittaa myös ihmisten välistä, villieläimiä koskevaa konfliktia. Itä-Suomessa konfliktia ovat aiheuttaneet jossakin määrin myös ihmisten väliset eturistiriidat, esimerkiksi ekoturismi vs. metsästys. Ainakaan toistaiseksi Suomen lainsäädäntö ei edellytä ekoturismia harjoittavilta yrityksiltä Euroopan unionin luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaista poikkeuslupaa, vaikka toiminnalla manipuloidaan luontodirektiivin IV a-liitteessä mainittujen suurpetojen käyttäytymistä. Tutkimuksen mukaan ihmisen ohjailema käytös saattaa vaikuttaa karhujen terveyteen, koska karhujen liikkuminen vähenee ja eläintaudit saattavat lisääntyä.

Keinoruokinta vaikuttaa myös ympäristön ekologiaan ja mahdollisesti sen kantokykyyn, koska suurpetotiheydet kasvavat paikallisesti. (Penteriani V., Lamamy C., Kojola I., Heikkinen S., Bombieri G., del Mar Delgado M. (2021). Does artificial feeding affect large carnivore behaviours? The case study of brown bears in a hunted and tourist exploited subpopulation. *Biological Conservation* 254, 108949. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2021.108949>.)

Onnistunut suojelustrategia

Suomi ja Ruotsi ovat onnistuneesti toteuttaneet suurpetojen suojelustrategiaa, joka perustuu eläinpopulaatioiden koon ja rakenteen tieteelliseen arviointiin. Suomalaiset ja ruotsalaiset suurpetotutkijat ovat kansainvälisesti arvostettuja ja heidän näkemyksiään arvostetaan ja tutkimuksiaan siteerataan laajasti. Molemmissa maissa esiintyy luontodirektiivin IV a-liitteen lajeista neljä suurpetoa: karhu, susi, ahma ja ilves. Monissa Euroopan maissa esiintyy vain esimerkiksi susia ja ilveksiä, vaikka saaliseläinkannat ovat paljon runsaammat. Sekä Ruotsissa että Suomessa on laadittu suurpetojen kannanhoitosuunnitelmat, joita tarkennetaan tarvittaessa. Lisäksi on toteutettu suurpetojen aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisy- ja kompensatiojärjestelmä. Kansallisten viranomaisten hallinnoima kiintiöity eläinlajikohtainen pyyntilupajärjestelmä eli metsästys on toiminut onnistuneesti kannanhallintavälineenä ja vähentänyt HWC:n riskiä.

Luonnonvarakeskus (entinen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos) on kehittänyt säännöllisen suurpetokantojen kannanarvioinnin ja seurannan jo ennen kuin Suomi liittyi Euroopan unioniin. Useissa muissa EU-maissa ei ole näin systemaattisesti seurattu suurpetokantojen tilaa, mistä syystä suunnitelmallinen kannanhoito ja/tai -hallinta ei onnistu. On tietenkin EU:n jäsenvaltioita, joissa vaikkapa karhuja ei syystä tai toisesta esiinny tiukasta suojelujärjestelmästä huolimatta vielä lainkaan. Tieteellinen lähtökohta on oikea strategia eli on ollut mahdollista sallia myös suunnitelmallinen ja valvottu metsästäminen suurpetojen tihentymäalueilla. Samalla on saatu aktivoitua vapaaehtoisia henkilöitä suurpetohavaintojen tekemiseen.

Euroopan unionin Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) on allekirjoittanut suurpetojen suojelua koskevan julkilausuman vuonna 2013. *A manifesto for large carnivore conservation in Europe* (ver. 20.06.2013). <https://www.rewildingeurope.com/wp-content/uploads/2014/06/Manifesto.pdf>

Kyseisessä manifestissa todetaan, että laillinen, hyvin säännelty suurpetoeläinten metsästys kestäväällä tasolla voi olla hyödyllinen väline vastata konflikteihin huomioiden sosiaalisesti kestävä taso ja hidastamalla populaatioiden kasvua. Juuri näinhän Suomessa on menetelty.

Jo luontodirektiiviä laadittaessa on havaittu, että suojelun positiiviset vaikutukset lisääntyvät, jos direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet, (luontodirektiivi 2 artikla, 3 kohta). Myös direktiivin 16 artikla, joka sallii suojelusta poikkeamisen tietyillä edellytyksillä, on selkeästi rinnakkaiseloja turvaava.

Liitteiden muuttamismenettely on luontodirektiivin 19 artiklassa: Neuvosto vahvistaa määränemmistöllä komission ehdotuksesta tarpeelliset muutokset liitteiden I, II, III, V ja VI mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen. Neuvosto vahvistaa yksimielisesti komission ehdotuksesta tarpeelliset muutokset tämän direktiivin liitteen IV mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen

kehitykseen. Useissa EU:n lähteissä tekniikan ja tieteen kehityksellä viitataan lajikohtaisiin tieteellisiin kanta-arvioihin ja kannanhoitosuunnitelmiin.

Lieksan karhukanta

Lieksan karhukanta on 1980-luvulta saakka runsastunut. Samaan aikaan on myös susien, ahmojen ja ilvesten määrä lisääntynyt. Vielä 1990-luvulla suurpetokannat esiintyivät lähinnä valtakunnan rajan läheisyydessä, mutta ovat nyt levittäytyneet lännemmäksi ja lähemmäksi asutusta. Hirvikanta on heikentynyt ja vielä 1990-luvulla esiintyneet pienehköt metsäpeuratokat ovat kadonneet.

2000-luvun alku on ollut karhukannan kasvun aikaa. Pohjois-Karjalassa Lieksan ja Ilomantsin riistanhoitoyhdistyksissä karhukannan tiheys oli suuruusluokaltaan 20 yksilöä/1000 km² (Kopatz ym., julkaisematon aineisto), (Suomen karhukannan hoitosuunnitelma (Maa- ja metsätalousministeriö 2/2007). Lieksa on kuulunut Suomen karhukannan hoitosuunnitelmien mukaan vakiintuneen kannan alueeseen. Jo vuoden 2007 karhukannan hoitosuunnitelmassa tavoitteeksi oli asetettu pitää karhukanta ennallaan Lieksassa. Havaittiin kuitenkin, että karhukanta kasvoi vuosittain. Käännä tapahtui vuoden 2010 paikkeilla. Kesä 2010 oli helteinen ja metsämarjasato oli heikko. Viljasadot olivat kyseisenä vuotena ennätysalhaiset, osittain vähäisempien viljelymäärien, mutta myös kuivuuden vuoksi. Runsastuneen karhukannan ravinnonsaanti heikentyi. Kyseisenä kesänä karhut ilmaantuivat puintiajan jälkeen etsiskelemään ravintoa omenapuista ja marjapensaista. Mahdollisesti heikompi ravintotilanne vaikutti pentutuottoon sekä siihen, että osa karhuista saattoi menehtyä talviunen aikana. Karhukanta alkoi kuitenkin kasvaa. Vuoden 2016 paikkeilla karhunaaraat pentuineen alkoivat asustella kylien tuntumassa, jonne ne ilmaantuvat ravintotilanteen vuoksi ja välttääkseen lajinsisäistä kilpailua. Pennulliset naaraat hyödyntävät tehokkaasti viljelmien tarjoamaa ravintoa. Vuonna 2017 Lieksan karhukannasta kerrottiin lööpeissä: Karhut rellestävät öisin rehupaalien kimpussa. Vuonna 2018 metsästäjien kertomusten mukaan ”karhuja oli joka pusassa” ja kyse oli asuttujen kylien ympäristöistä. Karhukanta kasvoi edelleen ja vuonna 2019 karhupentueiden määrä oli Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan Lieksassa 20. Vuonna 2020 Pohjois-Karjalan karhukanta oli runsaimmillaan. Lieksassa karhupentueiden määrä pieneni edellisvuoteen verrattuna jonkin verran.

Lieksassa ei ole ollut merkittävää ihminen-karhu-konfliktia. Karhujen ei kuitenkaan haluta tulevan pihoihin tai aiheuttamaan vahinkoa viljelmille tai kotieläimille. Termit häirikkökarhu tai häirikkösusi ovat vaihtuneet termeihin pihakarhu ja pihasusi. Karhunaaraat pentuineen aiheuttavat huolta heissäkin, jotka ovat kaikkein tottuneimpia rinnakkaiseloon karhujen kanssa. Rinnakkaiseloa on edistänyt tieto siitä, että karhukantaa on voitu verottaa kestävän käytön periaatteella eli kannanhoidollisilla poikkeusluvilla. Luonnonvarakeskuksen tutkimusprofessori on julkisissa kommentteissaan todennut useasti, että metsästäminen edistää karhujen ihmisarkuutta.

Runsastunut karhukanta tarvitsee enemmän ravintoa. Niinpä vuonna 2020 karhujen viljelmille ja kootulle sadolle aiheuttamat euromääräiset maatalousvahingot kohosivat Lieksassa 32 550 euroon, mikä oli kyseisenä vuotena 26,6 % koko Suomen maatalousvahinkojen määrästä eli 122 161 eurosta. Lähde: <https://riistavahingot.fi>. Euromääräiset vahingot ovat olleet kohtuulliset, mutta maksettava korvaus esimerkiksi noin 700 kg painavasta

karhun hajottamasta säilörehupaalista on vain 28 euroa. Yli neljäsosa Suomen kaikista viljelmille ja kootulle sadolle karhujen aiheuttamista vahingoista yhden kunnan eli Lieksan alueella osoittaa karhutihentymän olemassaolon.

Karhutihentymän hallintaan myönnettiin vielä vuonna 2020 pentutuottoon ja karhukannan kokoon suhteutettu poikkeuslupamäärä, mutta vuonna 2021 karhukannan tavoitekoko asetettiin alemmaksi. Lieksan karhusaaliista on ollut vuosina 2020 ja 2021 naaraita aiempia vuosia enemmän. Karhukannan kasvu on melko varmasti taittunut muutamiksi vuosiksi, mikä on ollut kannanhallinnan tavoitteena. Mitään dramaattista ei ole tapahtunut, koska Suomen karhukanta on elinvoimainen ja saavuttanut suotuisan suojelun tason. Tilapäinen notkahdus karhukannassa ei ole ristiriidassa luontodirektiivin kanssa.

Suomen karhukannan hoitosuunnitelmassa 2022 yhdeksi tavoitteeksi on asetettu hidastaa karhukannan leviämistä tiheämmin asutuille seuduille ja laajemmille viljelmille sekä Lounais-Suomen mehiläistarhoille. Tavoite on realistinen ja järkevä.

Karhukannan suojelu Lieksassa

Pitkäjännitteisellä ja poukkoilemattomalla luonnonvaratutkimuksella ja riistahallinnolla on onnistuttu kasvattamaan sekä karhu- että ilveskantaa suotuisan suojelun tasoon sekä Lieksassa että muualla Suomessa.

Mikään biologinen tai ekologinen tosiseikka ei vahvista käsitystä, että etenkin huippupetoja täytyisi suosia muiden eläinlajien kustannuksella tai niiden ihmisten kustannuksella, jotka jakavat elintilansa eläinten kanssa. Monilajinen kannanhoito on haasteellista ja tulevaisuuden ennustaminen vaikeaa. Esimerkiksi Lieksassa on toivottu joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta hirvikannan elpymistä. Vuonna 2017 Lieksan riistanhoitoyhdistys toteutti hirvirauhoituksen. Hirvikanta ei elpynyt, vaikka metsiin jäi ainakin noin 90—110 hirveä enemmän kuin normaalisyksyinä. Todennäköisesti petokanta runsastui vastaavasti. Jo useampien vuosien ajan luonnossa on näkynyt enemmän petojen kuin niiden saaliseläinten jälkiä. Suurpedoista ja etenkin susista puheen ollen mahdollinen ravinnonpuute on jopa huolestuttavaa.

Metsästäjät ovat kiinnostuneita riistakannoista, niiden hyvinvoinnista ja niiden elinympäristöistä. Vain muutamat Suomen eläinlajeista ovat rauhoittamattomia, suurin osa on suojeltuja. Kaikkien riistaeläinlajien metsästys edellyttää lakien ja asetusten noudattamista. Populaatiokoko ja sen kehityssuunnat ratkaisevat, metsästetäänkö jotakin lajia, missä metsästetään ja milloin. Euroopan yhteisön tärkeinä pitämistä, luontodirektiivin IV a-liitteen lajeista kaikki Suomessa esiintyvät lajit ovat suojeltuja. Lainsuojattomuus ja tapporahakäytännöt ovat päättyneet jo ennen EU-jäsenyyttä. EU-jäsenyyden aikana Lieksan karhuja on tutkittu, suojeltu ja metsästetty. Lieksan karhukanta arvioidaan vuosittain ja siitä suojellaan 85—90 %.

Edellä olevan perusteella Suomen riistakeskus katsoo, että tästä päätöksestä ilmenee yksiselitteisesti, perustellusti ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon poikkeusluvalla kyseisellä hakemusalueella pyritään, sekä se, miten metsästyksellä saavutetaan tämä päämäärä.

Suomen riistakeskus katsoo hakijan esittäneen kattavat perustelut hakemuksensa tueksi. Lisäksi Suomen riistakeskus on ottanut päätösharkinnassaan asetetun päämäärän osalta huomioon seuraavaa.

Vahvistettujen hoitosuunnitelmien, kuten Suomessa käytetyn karhukannan hoitosuunnitelman merkitys ja sovellettavuus linjataan luontodirektiivin tulkintaohjeessa seuraavasti:

”Yksi keino varmistaa poikkeusten asianmukainen käyttö osana tiukkaa suojelujärjestelmää olisi laatia ja panna täytäntöön kattavia lajikohtaisia toimintasuunnitelmia tai suojelu- ja hoitosuunnitelmia, vaikka niitä ei direktiivissä edellytetäkään. Näillä suunnitelmissa olisi pyrittävä suojelemaan lajeja ja saattamaan ennalleen niiden suotuisa suojelun taso tai säilyttämään se. Niihin olisi sisällyttävä 12 artiklassa edellytettyjen toimenpiteiden lisäksi toimenpiteitä, joilla tuetaan tai saatetaan ennalleen kannan, sen luontaisen levinneisyysalueen ja lajien elinympäristöjen elinkelpoisuutta. Suunnitelmat voisivat siten toimia hyödyllisenä perustana ja suuntaviivoina poikkeusten myöntämiselle edellyttäen, että poikkeukset myönnetään edelleen tapauskohtaisesti, että kaikki muut 16 artiklan edellytykset täyttyvät ja että on osoitettu, että poikkeuksesta ei ole haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämiselle.

Esimerkiksi poikkeukset, joilla estetään viljelmille tai omaisuudelle aiheutuvat merkittävät vahingot, voivat olla tehottomampia ongelman ratkaisemisessa pitkällä aikavälillä, jos ne tehdään riippumatta muista kyseistä lajia koskevista toimenpiteistä. Jos niihin liittyy kuitenkin useita muita toimenpiteitä (esim. muuhun kuin tappamiseen perustuvia järjestelyjä, ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä, kannustimia ja korvauksia) lajien suojelu- tai hoitosuunnitelman yhteydessä osana tiukkaa suojelujärjestelmää, poikkeukset voisivat olla paljon tehokkaampia. Tällaisissa olosuhteissa oikein täytäntöön pantu lajin suojelu- tai hoitosuunnitelma voisi toimia asianmukaisina puitteina direktiivin tavoitteiden mukaisten poikkeusten myöntämiselle. Tällaisia suunnitelmia olisi tietenkin päivitettävä säännöllisesti sitä mukaa, kun tietämys ja seurantatulokset paranevat.

Jotta poikkeusten myöntämiselle voidaan luoda asianmukaiset puitteet, lajien suojelu- tai hoitosuunnitelmien olisi perustuttava varmoihin ja ajantasaisiin tieteellisiin tietoihin lajien kantojen tilasta ja kehityssuunnista, ja niiden päätavoitteena olisi oltava lajin suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai ennalleen saattaminen (on täsmennettävä edellytykset, jotka on täytettävä tämän tavoitteen saavuttamiseksi). Suunnitelmiin olisi sisällyttävä vankka ja kattava arvio kaikista merkityksellisistä lajeihin kohdistuvista uhkista ja paineista sekä analyysi kuolleisuudesta, joka johtuu joko luonnollisista syistä tai ihmisen toiminnasta johtuvista tekijöistä, kuten laittomasta tappamisesta (salametsästyksestä) tai tahattomasta pyydystämisestä ja tappamisesta.

Lajin suojelu- tai hoitosuunnitelmissa voitaisiin tällöin vahvistaa parhaiden käytettävissä olevien tietojen sekä luotettavien tieteellisten arviointien ja seurantajärjestelmien perusteella useita johdonmukaisia toimenpiteitä, jotka on toteutettava ja joita on seurattava sen varmistamiseksi, että asianomaisen kannan suotuisa suojelun taso saavutetaan tai säilytetään. Ainoastaan näissä olosuhteissa lajien suojelu- tai hoitosuunnitelmat voisivat toimia sopivana kehyksenä poikkeusten myöntämiselle, mikä puolestaan voisi auttaa yksinkertaistamaan kunkin erityisen poikkeuksen myöntämismenettelyä edellyttäen, että myös kaikki 16 artiklan mukaiset edellytykset täyttyvät.”

Tulkintaohjeen mukaan olennaista onkin, että hoitosuunnitelma voi toimia sopivana kehyksenä poikkeusten myöntämiselle, mikä puolestaan auttaa yksinkertaistamaan kunkin erityisen poikkeuksen myöntämismenettelyitä.

Kansallinen karhukannan hoitosuunnitelma on vahvistettu vuonna 2022 ja se täyttää perustaltaan ja tarkoitukseltaan edellä tulkintaohjeessa kuvatut periaatteet. Suomen karhukannan hoitosuunnitelman päätavoitteena on karhun suotuisan suojelutason säilyttäminen. Hoitosuunnitelmalla pyritään sovittamaan yhteen yhtäältä karhun elinalueilla asuvien ja toimivien kansalaisten tarpeet sekä toisaalta karhukannan suojelun tarpeet. Karhukannan suotuisan suojelutason säilyttämisessä kyse on karhukannan elinvoimaisuuden turvaamisesta ja samalla siitä, että karhun elinalueilla asuvien kansalaisten eri tarpeet ja näkemykset ja sosiaalinen kestävyys huomioidaan. Karhukannan hoitosuunnitelmassa kuvataan keskeiset toimenpiteet, joiden tavoitteena on turvata elinvoimainen karhukanta osana suomalaista luontoa ja ekosysteemeitä, mahdollistaa karhukannan kestävä kannanhoidollinen metsästys sekä vastata karhujen aiheuttamiin taloudellisiin ja sosiaalisiin haasteisiin kuten poro- ja kotieläinvahinkoihin. Hoitosuunnitelmalla vastataan myös Suomea koskeviin kansainvälisiin velvoitteisiin.

Lisäksi maa- ja metsätalousvaliokunta toteaa metsästyslain 41 a §:n muutokseen (HE 288/2022 vp) liittyvässä mietinnössään (MmVM 34/2022 vp) hoitosuunnitelmien merkityksestä seuraavaa: ”Valiokunta katsoo, että Suomessa tulee edistää suurpetokantojen suojelua, ja tähän tavoitteeseen tulee pyrkiä sellaisin keinoin, jotka edistävät ihmisten ja suurpetojen yhteiseloä samalla kun vahinkoja ja haittoja estetään ja rajoitetaan. Tässä tarkoituksessa luontodirektiivin (92/43/ETY) suojelutavoite tulee ottaa huomioon direktiivin 2.3 artiklassa mainittuihin taloudellisiin, sosiaalisiin ja sivistyksellisiin vaatimuksiin sekä alueellisiin ja paikallisiin erityispiirteisiin. Valiokunnan käsityksen mukaan tilanteessa, jossa ehdotetun 41 a §:n mukaiset edellytykset täyttyvät, poikkeuslupa sutta, karhua, saukkoa ja ilvestä koskien voidaan myöntää luontodirektiivin tavoitteita toteuttavaan kannanhoidolliseen metsästykseseen maa- ja metsätalousministeriön kannanhoitosuunnitelmassa vahvistetulla tavalla.”. Toisin sanoen maa- ja metsätalousvaliokunta korostaa mietinnössä uusimpana linjauksenaan maa- ja metsätalousministeriön vahvistamien lajien kannanhoitosuunnitelmien (eli tässä tapauksessa karhukannan hoitosuunnitelma) sisällöllistä merkitystä tehtäessä luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan (= metsästyslain 41 a §:n 3 momentin) mukaisia poikkeuslupapäätöksiä.

Paikallisyhteisön sitouttamisen kokonaisuuteen liittyy se, että suotuisalla suojelun tasolla olevan karhukannan jatkuva kasvu johtaisi pitemmällä aikavälillä todennäköisesti lisääntyviin vahinkoriskeihin ja konflikteihin paikallisyhteisöissä, mikä olisi omiaan heikentämään karhukannan sosiaalista hyväksyttävyyttä paikallisyhteisöissä ja paikallisyhteisöjen sitoutumista karhukannan hoitosuunnitelman toteuttamiseen. Aiempina vuosina sallittu rajattu pyynti yhdessä muiden käytettyjen vahinkojen ennaltaehkäisymenetelmien (mm. sähköaidat) ja neuvonnan kanssa on pitänyt karhun aiheuttamat vahingot kohtuullisina, mikä ilmenee myös virallisista suurpetovahinko- ja korvaustilastoista. Sallittu rajattu pyynti on pitänyt alhaisella tasolla myös muutoin ihmisten ja karhujen välisiä konflikteja paikallistasolla, mikä on osaltaan auttanut ylläpitämään korkeaa hyväksyttävyyttä karhukantaan ja karhukannan suunnitelmalliseen

hallintaan hoitosuunnitelmaan perustuen sekä myös kansallisen suurpetopolitiikan kokonaisvaltaiseen toteuttamiseen. Tämä hyväksyttävyyttä näkyy etenkin siinä, että karhuun kohdistuvat salametsästystapaukset ovat olleet vähäisiä, kuten myös ilveksellä, johon on sovellettu samaa 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaa eli sallittua rajoitettua vuosittaista pyyntiä. Sen sijaan sudella, johon ei ole voitu käyttää oikeuskäytännön ja täytäntöönpanokieltojen vuoksi suunnitelmallista 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaista pyyntiä, salametsästystapauksia on ilmennyt enemmän ja johtanut oikeusprosesseissa myös tuomioihin, mutta salametsästyksen luonteen takia todellisen tapausmäärän arviointi on ollut vaikeaa (esim. Suutarinen 2019). Suurpetoihin ja etenkin suteen kohdistuvaa salametsästystä on pidetty merkittävänä ilmiönä myös Skandinaviassa (Liberg ym. 2012, Liberg ym. 2020).

Aikaisempina vuosina sallittu rajattu pyynti on sitouttanut paikallisyhteisöt karhukannan hallittuun hoitamiseen ja suotuisan suojelun tason säilyttämiseen. Karhukannan arvioinnin pohjaksi Luonnonvarakeskuksen käyttöön saadaan vuosittain riittävän laaja karhuhavaintoaineisto kattavasti toimivan suurpetoyhdyshenkilöverkoston kautta. Verkosto pohjautuu paikallisyhteisöjen aktiivisiin toimijoihin, jotka kokevat omistajuutta karhukannan hoitoon hoitosuunnitelmaan pohjautuen (esim. Pohja-Mykrä & Kurki 2014). Lisäksi tässä yhteydessä on hyvä tuoda tarkemmin esille se, mitä Pohja-Mykrä ja Kurki (2014) toteavat: ”Karhun kohdalla ihmiset kokevat omistajuutta aivan toisella tapaa kuin muiden suurpetojen osalta. Karhu on merkittävä saalis, ja sen metsästyksen liittyy vuosisataisia perinteitä. Nykypäivänäkin karhunmetsästys pohjautuu nimenomaan kannanhoidollisiin poikkeuslupiin vahinkoperusteisten lupien jäädessä hyvin vähäiselle tarpeelle. Karhunmetsästys on myös yhteisöllistä toimintaa ja koiran käyttö tuo metsästyksen oman lisänsä. Karhun alueellinen ja paikallinen omistajuus näkyy tilanteessa, jossa vakiintuneen kannan alueella ei ole haluttu käyttää kaikkia mahdollisia kannanhoidollisia poikkeuslupia. Karhun kannankehityksestä kannetaan vastuuta ja siten karhua kohtaan tunnetaan alueellista omistajuutta. Lisäksi karhuun kohdistuneita salakaatoepäilyjä ilmoitetaan poliisille huomattavasti enemmän kuin muihin suurpetoihin kohdistuvia salakaatoepäilyjä. Tämä voi olla merkki siitä, että karhun salakaato on pois yhteisestä hyvästä eikä sellaista toimintaa haluta tukea. Karhukannan hoidon haaste on pitää ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen hyväksyttävyyttä tasapainossa siten, että alueellisesti tarkasteltuna nämä kaikki tekijät toteutuvat. Tämä vaatii nykyistä parempaa luottamusta tutkimuksen ja riistahallinnon sekä nk. kentän väliin. Karhun kohdalla on kuitenkin nähtävissä myönteinen kehitys ja sen jatkuminen vastaisuudessakin nykyisellä toimenpidevalikoimalla.” (Pohja-Mykrä, M. & Kurki S. 2014: Kansallisen suurpetopolitiikan kehittämisarviointi, Raportteja 114, Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti).

Myös suurriistavirka-apu, jota toteutetaan riistanhoitoyhdistyksien kautta poliisin toimeksiannosta sopimuksiin perustuen, pohjautuu pitkälti paikallisyhteisön kokemaan omistajuuteen ja sitä kautta sitoutumiseen suurpetopoliittisten tavoitteiden toteuttamiseen. Lisäksi Ratamäki (2009) on todennut, että paikallinen taso ei ole ainoastaan ongelmien luoja suurpetopolitiikassa, vaan paikallisen väestön aktiivisuus ja vapaaehtoistyö suurpetotutkimuksessa on merkittävä yhteistyön muoto ja osa suurpetopolitiikkaa. Suurpetoalueiden ihmiset ovat siis avainasemassa muun muassa riistakantojen koon määrittämiseen tarvittavissa jälkihavainnoinnissa yhteistyössä tutkijoiden kanssa sekä suurriistavirka-aputoiminnassa yhteistyössä poliisin kanssa. Sallitulla rajatulla pyynnillä

vahvistetaan tätä omistajuutta ja sitä kautta samalla paikallisyhteisön sitouttamista, mikä tulee osaltaan ylläpitämään ja edelleen vahvistamaan korkeaa hyväksyttävyyttä karhukantaan ja karhukannan suunnitelmalliseen hallintaan hoitosuunnitelmaan perustuen sekä myös kansallisen suurpetopolitiikan kokonaisvaltaiseen toteuttamiseen sekä varmistamaan karhukannan suotuisalla suojelun tasolla säilymisen niin hakemusalueella kuin samanaikaisesti tehtyjen muiden päätösten kanssa muilla laajemman tason mittakaavoilla.

Tätä edellä kuvattua lähestymistapaa, jossa suurpetokantojen kannanhoitoa ja kantojen hallintaa tuetaan kokonaisuutena suunnitelmallisella metsästyksellä eli metsästystä käytetään korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksen KHO:2022:48 mukaisesti keinona luontodirektiivin mukaisen hyväksyttävän päämäärän saavuttamiseksi, tukee vahvasti eurooppalaisten suurpetotutkijoiden yhteisö LCIE (the Large Carnivore Initiative for Europe). LCIE on eurooppalaisten suurpetotutkijoiden asiantuntijayhteisö, jonka aseman on myös IUCN (Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto) vahvistanut (Specialist Group on the Species Survival Commission). Myös EU:n komissio on hyödyntänyt LCIE:n asiantuntemusta suurpetokantojen suojelussa ja hoidossa. EU:n komissio tilasikin LCIE:ltä vuonna 2008 julkistetun raportin suurpetokantojen populaatiotason kannanhoidosta (Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores; Contract nr. 070501/2005/424162/MAR/B2, 1.7.2008). Raportti laadittiin yhteistyössä komission, luontodirektiivin silloisen hallintokomitean (Habitats Committee) ja sen tieteellisen työryhmän kanssa. Komission ympäristöpääosasto suositti raporttia jäsenmaille osoitetulla kirjeellä (ENV.B.2 D/14591, 1.7.2008). Komissio katsoi kirjeessään raportin edustavan parhaita käytäntöjä (Best practices) suurpetokantojen suojelussa ja hoidossa. Raportissa todetaan LCIE:n asiantuntijakannanottona muun muassa seuraavaa: "From a conservation point of view there is no principle reason why large carnivore populations cannot tolerate some levels of lethal control or be managed under the same type of harvest system as wild ungulates or game birds, provided that the harvest is well managed. Proper management in this case requires effective monitoring of the population size, the setting of appropriate quotas and hunting seasons, and careful enforcement of these regulations." Lisäksi raportissa todetaan: "Finally, justification (e) could be used to justify a carefully regulated harvest of some animals. Justification (c) and (e) could cover cases where a de facto hunter harvest is needed to obtain local acceptance for large carnivores among the rural population. This situation is clearly present in many Nordic and Eastern European countries, and has been well documented in social science research." Toisin sanoen luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdalle on olemassa hyvät lähtökohtaiset perustelut nimenomaan suomalaisissa olosuhteissa, kun pyritään metsästyksellä keinona hankkimaan paikallista hyväksyttävyyttä ja sitouttamaan paikallisyhteisöjä lajin suotuisan suojelun tason säilyttämiseen.

Lisäksi LCIE:n suurpetoasiantuntijat päätyivät toteamaan raportissa tieteellisenä näkemyksenään, että metsästyksestä aiheutuvia potentiaalisia hyötyjä ovat:

- (1) Antaa pitkien perinteiden säilyä maaseutualueilla, joilla esiintyy suuria suurpetoja.
- (2) Lisää suurpetojen läsnäolosta seuraavaa sietokykyä metsästäjien keskuudessa, jos he voivat pitää niitä arvostettuina riistaeläiminä tai tulonlähteenä enemmän kuin kilpailijoina.

- (3) Lisää vaikutusmahdollisuuksia paikallisille ihmisten keskuudessa, joiden on eletävä samoilla alueilla kuin suurpedot.
- (4) Säilyttää suurpetojen tiheyden sillä tasolla, että vahingot tuotantoeläimille ja luonnonvaraiselle riistalle pysyvät hyväksyttävänä. Lisäksi metsästäjät voivat auttaa tiettyjen yksilöiden poistossa, esimerkiksi niiden, jotka erikoistuvat karjan tappamiseen.
- (5) Auttaa ylläpitämään suurpetojen arkuutta, mikä vähentää mahdollisia konflikteja.
- (6) Mahdollisesti tarjoaa mahdollisuuden myydä näiden lajien metsästystä ja saada näin tuloja maaseutualueille (luoden kannusteen terveiden suurpetopopulaatioiden ylläpitämiseen).
- (7) Alueilla, jonne suurpedot ovat palaamassa, se voi lisätä pitkäaikaista hyväksyntää, jos kantojen kasvunopeus hidastuu.
- (8) LCIE vastustaa voimakkaasti salametsästystä kaikissa olosuhteissa ja ymmärtää, että se on suuri uhka suurpetokantojen selviytymiselle monilla alueilla. LCIE uskoo kuitenkin, että laillisen metsästäjän salliminen auttaa vähentämään salametsästystä, jos paikalliset ihmiset kokevat olevansa mukana lajien hallintaprosessissa.
- (9) Metsästyksen mahdollistavan populaation saavuttaminen voi olla vertailuarvo suojele- tai palautussuunnitelman onnistumiselle - tämä osoittaa myös suojelelusuunnitelman joustavuuden eri sidosryhmille.

Suomen riistakeskus katsoo, että edellä mainitut LCIE:n asiantuntemuksellaan mainitsevat hyödyt toimivat tieteellisenä lisänäyttönä ja perusteluina myös Suomessa tälle päätökselle asetetulle päämäärälle, jota tavoitellaan sallimalla päätöksen mukaisella poikkeuslupa-alueella rajoitettu pyynti. Lisäksi kansallisen suurpetopolitiikan kehittämisarviointi -raportin mukaan viime vuosien kannanhoidolliset luvat (ts. 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaiset poikkeusluvat) ovat toimineet erinomaisena työkaluna taloudellisesti ja sosiaalisesti hyväksytyyn kannanhoidon saavuttamisessa (Pohja-Mykrä & Kurki 2014).

Suomessa on ollut jo pitkään käytössä adaptiivinen karhukannan kannanhallinnan säätelyjärjestelmä. Adaptiivisella kannanhallinnalla tarkoitetaan karhukannan kokoon, kannan kasvuun ja alueellisiin tiheyksiin vaikuttamista suunnitelmallisella ns. adaptiivisella eli kannanvaihteluihin sopeutuvalla metsästyksellä. Tämä toteutuu vuosittaisen maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mitoituksella koko valtakunnan tasolta aina hakemusalueen tasolle asti. Käytännössä esimerkiksi tämän päätöksen hakemusalueella on metsästetty karhua useina vuosina joinain vuosina voimakkaammin, joinain vuosina alhaisemmalla verotustasolla riippuen karhukannan tilasta alueella. Metsästys on siis tapahtunut ja tapahtuu jatkossakin adaptiivisesti verotustasoa säätelemällä karhukannan kasvunopeuteen sopeuttaen ja lajin suotuisa suojelelun taso säilyttäen. Kokonaisuutena tämä varmistaa sen, ettei karhukannan tiheys kasva niin nopeasti, että se vaikuttaisi haitallisesti yhteisöön suhteessa karhuun paikallisyhteisössä hakemusalueella (esim. Pohja-Mykrä 2014, Mykrä 2017).

Ruotsissa on ollut hyvin pitkälle samanlainen suurpetokantojen hoidon ja suojelelun menettely ja se on myös oikeustarkasteluissa todettu 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan oikeaksi soveltamiseksi (Ruotsin korkein hallinto-oikeus HDF 2016 ref. 89, 30.12.2016). Tämä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu on ollut taustalla myös unionin tuomioistuimen antaman ennakkoratkaisun (C-674/17) jälkeen annetuissa alempien tuomioistuimien ratkaisuissa, joissa mm. ilveksen ja karhun metsästystä koskevat päätökset

on todettu lainmukaisiksi eli 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan oikeaksi soveltamiseksi (ks. esim. Luleån hallinto-oikeus tuomio 48-17 ilves, 9.2.2017; tuomio 388-22 ilves, 1.3.2022; tuomio 967-22 karhu, 4.8.2022; tuomio 1313-22 karhu, 4.8.2022 sekä Sundsvallin kamarioikeus ratkaisu 686-22, 4.4.2022, ilves, ei valituslupaa ja ratkaisu 2239-22, 23.9.2022, karhu, ei valituslupaa). Lisäksi ruotsalaisessa ”En hållbar rovdjurspolitik” - raportissa todetaan olevan tärkeää, että niille ihmisille, joihin suurpedot vaikuttavat, annetaan mahdollisuus löytää osallisuus kannanhoitoon.

Lisäksi Suomen riistakeskus on erityisesti varmistanut päätösharkinnan yhteydessä, että karhun suotuisan suojelun taso ei heikenny epäsuotuisaksi, koska rajoitetusti sallittu pyynti tapahtuu adaptiivisena kannanhallintana lajin suotuisan suojelun tason säilyttäen. Lisäksi tässä yhteydessä on tärkeää tuoda esille se, että luontodirektiivin 17 artiklan mukaisella 6-vuotisraportointijaksolla (2001–2006) karhu oli jo suotuisalla suojelun tasolla. Karhukannan suuruus oli tuolloin 810–1120 yksilöä. Sittemmin suotuisa suojelun taso on vain vahvistunut (ks. raportointijaksot 2007–2012 ja 2013–2018). Viimeisimmällä asiaan vaikuttavalla ja päätöksen pohjana olevalla Luonnonvarakeskuksen vuonna 2023 julkaisemalla kanta-arvioreportilla (Karhukanta Suomessa 2022, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 23/2023) karhukannan suuruus on 1740–1925 karhua (1335–1520 vuotta vanhempaa karhua ja arviolta 405 pentua; erillisten pentueiden määrä 167–203). Tässäkään suhteessa on selvää, että karhun suotuisa suojelun taso ei heikenny, vaan suotuisa suojelun taso säilyy vahvana etenkin suhteessa 6-vuotisraportointijaksoon 2001–2006 (810–1120 karhua), jolloin karhukantamme oli jo suotuisalla suojelun tasolla.

Suomen riistakeskus katsoo, että unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu ei edellytä joka kerta ennen päätöksentekoa uutta tieteellistä näyttöä jokaisen yksittäisen lupa-alueen tasolla, koska se olisi rajallisten tutkimusresurssien hukkakäyttöä ja monilta osin myös mahdotonta toteuttaa tutkimusotannallisesti pienellä mittakaavalla, vaan tieteellinen näyttö ja varmuus voidaan saada aikaan yleisemmän tason tutkimuksilla, jotka on jo toteutettu aikaisemmin, kunhan ne perustuvat asianmukaisen tieteellisen arvioinnin läpikäynteisiin tieteellisiin julkaisuihin tai muutoin tuotettuihin viranomaisraportteihin. Lisäksi poikkeuslupa-alueet voivat vaihdella vuosittain, jolloin lupa-aluekohtaisesti hankitun tieteellisen tutkimuksen toteuttaminen ennen samana vuonna tehtävää päätöksentekoa olisi käytännössä mahdotonta. Näin ollen Suomen riistakeskus katsoo, että sen käyttämä tieteellinen ja tekninen tutkimustieto on sellaista, että voidaan todeta oikeuskäytäntöön perustuen, että päätökselle asetettua päämäärää on tuettu kansallisella ja kansainvälisellä tieteellisellä ja teknisellä tutkimustiedolla ja asiantuntemuksella.

Edellä olevan perusteella Suomen riistakeskus katsoo, että tästä päätöksestä ilmenee yksiselitteisesti, perustellusti ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon poikkeusluvalla kyseisellä hakemusalueella pyritään, sekä tieteellisten tietojen perusteella osoittaen se, miten metsästyksellä keinona saavutetaan tämä päämäärä.

Muu tyydyttävä ratkaisu

Poikkeusluvan päämäärään päästään osittain vahinkoja ennaltaehkäisten ja vahingoista aiheutuvien kompensatioiden avulla. Koska eläinten siirtäminen ei ole mahdollista, adaptiivinen kannanhallinta kuuluu

keinovalikoimaan. Kannanhoidon ja -hallinnan tieteellinen ja tekninen suunnittelu, ja hallinnointi kuuluu kansallisille viranomaisille.

Kansainvälisten suojelujärjestöjen ohjeissa korostetaan monitieteisyyttä ja kokonaisvaltaisuutta HWC:n ehkäisemisessä, mikä on huomioitu eri lajien kannanhoitosuunnitelmissa.

Koska karhukannan suojelu on onnistunut, mitään esteitä ei voi olla luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e-alakohdan mukaisten poikkeuslupien myöntämiselle. Koska karhukantaa seurataan jatkuvasti, tieto adaptiivisen kannanhoidon vaikutuksista lisääntyy kaiken aikaa. Prosessi on itseään vahvistava ja mahdolliset virheetkin voidaan korjata.

Ennakkoratkaisussa C-674/17 todetaan: ”... toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on poikkeuslupia myöntäessään osoitettava asiassa merkitykselliseen parhaaseen tieteelliseen ja tekniseen asiantuntemukseen tukeutumalla, ettei tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi kyseessä olevassa yksittäistapauksessa vallitsevissa olosuhteissa ole muuta tyydyttävää ratkaisua...”. Toisin sanoen kyse on tukeutumisesta siihen, ettei asiassa ole muuta tyydyttävää ratkaisua. Unionin tuomioistuin ei siten ole asettanut rajaa sille, kuinka moneen tieteelliseen julkaisuun on perusteltaessa viitattava taikka mitä teknistä asiantuntemusta käytetään. Myöskään sitä ei sanotussa tuomiossa mainita, että pitääkö tieteellisen ja teknisen asiantuntemuksen olla tieteellisesti referoidusta huipputiedesarjasta vaiko muutoin julkaistusta tutkimusraportista taikka muusta lähteestä peräisin. Tuomiossa ei myöskään oteta kantaa siihen, milloin (aikaskaala) asiassa merkityksellinen paras tieteellinen ja tekninen asiantuntemus on tuotettu. Näin ollen asiassa jätetään harkinnanvaraa päätöksentekijälle näytön osoittamiseksi, mikä onkin oikeasuhtaista tapauskohtaisen päätöksenteon kannalta.

Karhukannan hoitosuunnitelmassa on kuvattu kattavasti toimenpiteet, joilla varmistetaan karhukannan suotuisalla suojelun tasolla säilyttäminen. Muun muassa vahinkojen korvaaminen, vahinkojen ennaltaestämistoimenpiteiden toteuttaminen, neuvonta, viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö, tutkimus ja viestintä ovat käytettävissä olevien resurssien puitteissa tärkeässä asemassa, millä pyritään vähentämään ihmisten ja karhujen välisiä konflikteja sekä lisäämään rinnakkaineloa mahdollisuuksia. Sen lisäksi hoitosuunnitelmassa tuodaan esille käyttökelpoisena toimenpiteenä luontodirektiivin mukaisten poikkeuslupien käyttäminen. Ns. vahinkoperusteiset poikkeusluvut (metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta) voisivat olla eräissä rajatuissa tilanteissa vaihtoehto 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisille poikkeusluville. Vahinkoperusteisia poikkeuslupia ei voida kuitenkaan pitää ns. muuna tyydyttävänä ratkaisuna 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisille poikkeusluville. Vahinkoperusteisten poikkeuslupien kohteena ovat yksittäiset yksilöidyt vahinkoa tai turvallisuusuhkaa aiheuttavat karhuyksilöt, joiden poistamisen tulee tapahtua nopeasti ja tehokkaasti tietyn akuutin tilanteen hoitamiseksi paikallisella tasolla pienen mittakaavan tilanteessa. Tämän vuoksi pyyntitoimenpiteissä saa yleensä käyttää poikkeusluvan sallimana muutoin kiellettyjä pyyntivälineitä ja -menetelmiä. Lisäksi pyyntiin saa osallistua vain rajattu määrä henkilöitä ja poikkeusluvan nojalla saatu karhuyksilö kuuluu valtiolle, jolloin pyyntiin osallistujat eivät saa saalista haltuunsa ja hyödynnettyä, kuten tapahtuu 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisissa poikkeusluvuissa. Tällaisia poikkeusluvitettuja tapauksia on ollut vuosittain vain rajoitetusti. Tämän kaltainen yksittäisten karhuyksilöiden poistaminen vahinkoperusteisin poikkeuslavin pienen mittakaavan tasolla ei toteuta runsaan tai runsastuvan karhukannan tilanteessa paikallisyhteisöjen sitouttamisen päämäärää 16

artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen poikkeuslupa-alueen, maakunnan taikka valtakunnan tasolla.

Suomen riistakeskus toteaa, että 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaiset poikkeusluvut ovat vaikuttaneet välillisesti myös siihen, että karhujen aiheuttamat vahingot kotieläimille ja esimerkiksi pihakäynnit ovat jääneet mitä ilmeisimmin vähäisemmiksi kuin tilanteessa, jossa karhukantaa ei olisi adaptiivisesti hallittu. Tämä siksi, että 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisten poikkeuslupien kohteina on ollut annettujen ohjeistusten mukaisesti potentiaalisia ja myös jo tiedossa olleita vahinkoja ja ongelmia aiheuttaneita karhuja. Suunnitelmallisella kannanhallinnalla on voitu vaikuttaa myös karhukannan ihmisarkuuteen ja paikallisyhteisöjen vaikuttamismahdollisuuksiin sekä ylipäänsä siihen, että yleisellä tasolla karhuun suhtaudutaan lähtökohtaisesti hyväksyvästi, vaikka karhua kohtaan tunnetaan pelkoakin. Edellä olevan perusteella karhua kohtaan tunnetaan alueellista omistajuutta, kuten esimerkiksi ilvekseenkin (esim. Pohja-Mykrä & Kurki 2014).

Suomen karhukanta on nykyisellään niin korkealla tasolla, ettei pelkästään vahinkoa tai turvallisuusuhkaa aiheuttavien yksittäisten yksilöiden poistamisella, joka perustuisi luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan 2 ja 3 alakohtiin, voida varmistaa karhukannan adaptiivista kannanhallintaa 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisten poikkeuslupa-alueiden, maakuntien taikka valtakunnan tasolla. Tähän tarvitaan 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisia poikkeuslupia. Myöskään vahinkojen korvaaminen, vahinkojen ennaltaestämistoimenpiteiden toteuttaminen, neuvonta, viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö, tutkimus ja viestintä eivät ole riittäviä toimenpiteitä paikallisyhteisöjen sitouttamisessa. Niihin käytettävissä olevat resurssit eivät ole myöskään rajattomia. Lisäksi karhukannan hoitosuunnitelman, jonka laadinnassa on osallistettu laaja joukko toimijoita, mukaan myös metsästys on osa toimenpidekokonaisuutta hoitosuunnitelman toteuttamisessa ja karhukannan suotuisan suojelun tason säilyttämisessä. Maa- ja metsätalousministeriön tekemän linjauksen mukaan karhuja ei myöskään Suomessa siirretä paikasta toiseen.

Muun tyydyttävän ratkaisun arviointi on myös suhteutettava asetetun päämäärän yhteydessä esitettyihin tieteellisiin julkaisuihin ja muihin viranomaisraportteihin (ks. edellä kohta Sallitun pyynnin tarkoitus). Näin ollen Suomen riistakeskus on osoittanut asiassa merkitykselliseen parhaaseen tieteelliseen ja tekniseen asiantuntemukseen tukeutumalla, ettei tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi kyseessä olevassa yksittäistapauksessa vallitsevissa olosuhteissa ole muuta tyydyttävää ratkaisua.

Edellä olevan perusteella Suomen riistakeskus katsoo, että asetetun päämäärän saavuttamiseksi ei ole olemassa tämän päätöksen mukaisella poikkeuslupa-alueella muuta tyydyttävää ratkaisua.

Suotuisa suojelun taso

Poikkeusluvalla ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuonna 2023–20234 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 1 §:ssä säädetään metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettujen poikkeuslupien ja metsästyslain 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettujen alueellisen kiintiön perusteella saaliiksi saatujen

karhujen määrä saa olla enintään 180 yksilöä. Sanotun asetuksen 2 §:ssä tarkoitettun alueellisen kiintiön perusteella saaliiksi saatujen karhuyksilöiden suurin sallittu määrä on itäisellä poronhoitoalueella 45 yksilöä ja läntisellä poronhoitoalueella 5 yksilöä.

Edellä tarkoitettu asetus annetaan vuosittain. Asetuksen perustana on kulloinkin Luonnonvarakeskuksen antamat karhua koskevat kantatiedot. Näin ollen asetuksen nojalla sallittavan pyynnin osalta on otettu huomioon se, että mahdollisesti myönnettävien poikkeuslupien nojalla tapahtuva pyynti ja saatu saalis asetettujen ylärajojen puitteissa ei vaaranna poikkeamisen kohteena olevan lajin suotuisaa suojelun tasoa.

Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän karhukanta-arvion mukaan (Karhukanta Suomessa 2022, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 23/2023) Suomessa on vuotta vanhempia karhuja ennen metsästyskautta 2023–2024 yhteensä 1335–1520 yksilöä. Pentutuoton arvioitiin olevan 405 yksilöä vuonna 2023. Vuotta vanhempia karhuja arvioitiin olevan poronhoitoalueella 155–230, vakiintuneen kannan hoitoalueella 480–510, levittäytymisvyöhykkeellä 500–590 ja kehittyvän kannan alueella 150–190 yksilöä.

Poronhoitoalueen ulkopuolisen alueen verotusprosentti olisi koko asetuksen salliman saalismäärän toteutuessa 8,4 % (130 yksilöä). Käytännössä poikkeusluvista on jäänyt joka pyyntikausi osa käyttämättä ja lisäksi Suomen riistakeskus ei myöntänyt koko asetuksen sallimaa määrää, joten verotusprosentti jää edellä mainittua arvoa alhaisemmaksi. Suomen riistakeskus myönsi 106 kannanhoidollista poikkeuslupaa poronhoitoalueen ulkopuolisen Suomen alueelle metsästysvuodelle 2023–2024. Tämä vastaa 6,7 prosentin verotustasoa. Luonnonvarakeskus on mallintanut tieteellisesti kestäväen verotuksen tason, jonka mukaan tunnettu kuolleisuus, jolla karhukanta pysyisi tulevina vuosina nykyisen suuruisena poronhoitoalueen ulkopuolella, on 13 %. Karhukannan mallintamisen tekninen kuvaus on raportoitu julkaisussa: Karhukanta Suomessa 2022, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 23/2023.

Suomen 2019 EU:n komissiolle toimittamassa kansallisessa luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa lajiarvioinnissa 2013–2018 karhu arvioitiin levinneisyytensä ja populaatiokoon perusteella olevan suotuisan suojelun tasolla. Myös edellisessä arvioinnissa ajanjaksolla 2007–2012 karhu oli suotuisalla suojelun tasolla. Karhu ei ole myöskään uhanalainen laji Suomessa ns. punaisen kirjan IUCN-luokittelun mukaisesti (Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019). Tämän poikkeuslupapäätöksen suotuisan suojelun tason tarkastelussa perusteena ovat hakemusalueen ja koko Suomen karhukannasta käytettävissä olevat Luonnonvarakeskuksen antamat tiedot, Suomen riistakeskuksen hakemuksen käsittelyn yhteydessä selvittämät tiedot ja Luonnonvarakeskuksen poronhoitoalueen ulkopuolista Suomea koskeva mallinnus karhun verotustasoista, joita on verrattu maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa vahvistettuun sallittavaksi tapettujen yksilöiden enimmäismäärään. Suomen riistakeskus katsoo, että tämän päätöksen ja muiden samanaikaisesti muille alueille tehtyjen päätösten mukaisella poikkeamisella ei haitata lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tarkasteltavalla luonnonmaantieteellisellä alueella (ns. boreaalinen eliömaantieteellinen vyöhyke), mikä on se maantieteellinen taso, jolla näiden päätösten vaikutusta suotuisan suojelun tasoon arvioidaan karhun osalta.

Suomen riistakeskus katsoo edellä esitetyn ja parhaan käytössä olevan tieteellisen tiedon perusteella, että asetuksella sallittu pyynti asetetun ylärajan puitteissa ja tehdyillä tapauskohtaisilla poikkeuslupapäätöksillä ajallisesti sekä määrällisesti ja alueellisesti rajoitetusti tapahtuvana pyyntinä ei vaaranna poikkeamisen kohteena olevan karhun suotuisaa suojelun tasoa. Edellä mainittuihin tietoihin perustuvassa harkinnassa on otettu myös huomioon se, ettei pyynnistä aiheudu merkittävän kielteisen vaikutuksen vaaraa kyseessä olevien populaatioiden rakenteelle maakunnan taikka poikkeuslupa-alueen mittakaavatasoillakaan (ks. EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17).

Sallitun pyynnin määrä sekä valikoivasti ja rajoitetusti

Edellä mainitun Luonnonvarakeskuksen karhukanta-arvion mukaan Suomen riistakeskus Pohjois-Karjalan toiminta-alueella oli 310–350 vuotta vanhempaa karhua ennen metsästyskautta 2023–2024. Arvioitu pentutuotto vuonna 2023 on samaisella alueella 80 yksilöä.

Hakemusalueelta on tehty Riistavahinkorekisterin mukaan 117 karhuhavaintoa aikavälillä 1.4.2022–30.4.2023. Pentuehavainnot on tehty 22 kertaa edellä mainitulla aikavälillä. Luonnonvarakeskuksen aineiston perusteella hakemusalueelta erillisiksi tulkittuja pentueita oli 9 kpl.

Erillisten pentueiden määrästä on mahdollista johtaa hakemusalueen karhujen yksilömäärä, koska Luonnonvarakeskuksen mukaan Suomen karhukannassa kerroin on 10. Hakemusalueen karhukanta on edellä mainitusta seuraten noin 90 yksilöä. Tällä päätöksellä sallitaan 11 karhun metsästäminen, joka vastaa noin 12 %:n verotustasoa. Luontodirektiivin tulkintaohjeen mukaisesti sallitulla verotustasolla ei ole tavoiteltu ”kestävää enimmäiskiintiötä” taikka ”optimaalista kestävää tuottoa” Pohjois-Karjalan riistakeskusalueen tai poikkeuslupa-alueen mittakaavoilla. Sallittu pyynti on siten myös varovaisuusperiaatteen mukaisesti mitoitettu. Näin ollen hakemusalueelle ei voida myöntää enempää poikkeuslupia, koska muutoin alueen verotustaso nousisi liian suureksi. Suomen riistakeskus katsoo Luonnonvarakeskuksen karhukannasta antamien tietojen perusteella, että päätöksen nojalla voidaan pyytää päätöskohdan mukainen eläinmäärä.

Pohjois-Karjalan alueen oman pentutuoton lisäksi Luonnonvarakeskuksen tutkimuksen tulokset osoittavat, että viime vuosina Venäjältä on muuttanut Suomeen huomattava määrä karhuja. Venäjältä tulleet karhut ovat myös lisänneet nopeasti karhukannan geneettistä monimuotoisuutta erityisesti poronhoitoalueen eteläpuolella. Pohjois-Karjalalla on Venäjän kanssa yhteistä maarajaa 304 kilometriä. Valtakunnan rajalla ei ole sellaisia esteitä, jotka estäisivät karhujen liikkumisen rajan yli.

Luontodirektiivin tulkintaohjeen mukaan (kohta 3–47): ”Valikoivuutta koskeva periaate puolestaan tarkoittaa sitä, että kyseessä olevan toiminnan vaikutuksen on oltava hyvin erityinen, ja sen on kohdistuttava tietyn lajin tiettyihin yksilöihin tai jopa vain yhteen kyseisen lajin sukupuoleen tai ikäluokkaan (esim. ainoastaan aikuisiin koiraisiin) siten, että kaikki muut yksilöt suljetaan sen ulkopuolelle. Tätä lähestymistapaa tukee 16 artiklan 1 kohdan e alakohdassa esitetty määritelmä, jonka mukaan ottaminen tai hallussapito on rajoitettava tiettyihin yksilöihin. Tämä myös tarkoittaa, että valikoivuus voidaan osoittaa joillakin käytetyn menetelmän teknisillä piirteillä.” Lisäksi luontodirektiivin tulkintaohjeessa todetaan (kohta 3–48):

”Valikoivuutta koskeva edellytys vastaa 15 artiklan a alakohdassa säädettyä kieltoa, jonka mukaan liitteessä VI olevassa a kohdassa lueteltuja valikoimattomia pyydystämisen- ja tappamiskeinoja ei saa käyttää liitteessä IV olevassa a kohdassa lueteltujen lajien luonnosta ottamiseen, pyydystämiseen tai tappamiseen poikkeusten nojalla. Pyydystämiseen tai ansastukseen käytettävän menetelmän on oltava valikoiva sovellettaessa 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisia poikkeuksia.” Näiltä osin Suomen riistakeskus toteaa, että pyynnissä on sallittu käytettäväksi vain metsästyslaissa sallittuja pyyntivälineitä ja -menetelmiä. Lisäksi pyynnin tulee tapahtua päätökselle erikseen asetettujen ehtojen mukaisesti. Tässä yhteydessä on vielä korostettava erikseen ns. poikkeuslupa-asetuksen 3 §:n 2 kohdan säännöstä siitä, että vuotta nuorempi karhunpentu sekä karhunaaras, jota pentu seuraa, ovat rauhoitettuja pyynniltä. Toisin sanoen sallittu pyynti ei koske vuotta nuorempaa karhun pentua, eikä karhunaarasta, jota tällainen pentu seuraa. Näin ollen päätöksellä sallittu pyynti tapahtuu myös valikoivasti.

Suomen riistakeskus katsoo Luonnonvarakeskuksen karhukannasta antamien tieteellisten tietojen perusteella, että päätöksen nojalla voidaan pyytää päätöskohdan mukainen rajattu eläinmäärä hakemusalueelta. Näin ollen päätöksellä sallittu pyynti tapahtuu myös rajoitetusti.

Rajattu alue

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Lisäksi metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 3 momentin mukaan metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaisia poikkeuslupia tulee myöntää vain lajin vahvalla esiintymisalueella tapahtuvaan metsästykseseen. Suomen riistakeskus katsoo Luonnonvarakeskuksen karhukannasta antamien tietojen perusteella ja muutoin saatujen tietojen perusteella, että poikkeuslupa voidaan myöntää haetulle alueelle.

Poikkeuslupa-aika

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää karhun, lukuun ottamatta vuotta nuorempaa karhun pentua sekä karhunaarasta, jota tällainen pentu seuraa, pyydystämiseksi tai tappamiseksi elokuun 20 päivästä lokakuun 31 päivään. Näin ollen poikkeuslupa on myönnetty edellä tarkoitettulle ajanjaksolle.

Tarkoin valvotuissa oloissa

Luontodirektiivin tulkintaohjeessa todetaan (kohta 3–47): ”Samassa tuomiossa täsmennettiin ilmaisua ”tarkoin valvotuissa oloissa” siten, että sillä tarkoitetaan ”erityisesti, että näillä oloilla sekä sillä, miten niiden noudattamista valvotaan, voidaan varmistaa, että kyseisten lajien yksilöiden ottaminen ja hallussapito tapahtuu valikoiden ja rajoitetusti. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on siis kaikkien tähän säännökseen perustuvien

poikkeusten osalta taattava ennen päätöksen tekemistä siinä säädettyjen vaatimusten noudattaminen ja seurattava niiden vaikutuksia jälkikäteen. Kansallisella lainsäädännöllä on näet taattava se, että päätöksiä, joilla tähän säännökseen perustuvia poikkeuksia myönnetään, ja tapaa, jolla kyseisiä päätöksiä sovelletaan, valvotaan – myös niihin otettujen paikkaa, aikaa, yksilömääriä ja tyyppisiä koskevien vaatimusten noudattamisen osalta – tehokkaasti ja asianmukaisessa ajassa.”

Ns. poikkeuslupa-asetuksen 7 §:n mukaan poikkeuslupan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille metsästyslain 41 §:ssä tarkoitetun poikkeuslupan nojalla tapahtuneen karhun pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeuslupan voimassaolon päättymisestä. Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä, niiden sukupuoli, pyyntiajankohta ja pyyntipaikan koordinaatit. Lisäksi metsästyslain 38 b §:n mukaan on ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjänumero. Suomen riistakeskuksen on puolestaan toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle edellä mainitut tiedot eläimen pyynnistä kerran kuukaudessa.

Lisäksi metsästyslain 88 §:ssä säädetään metsästyksen valvonnasta. Sen mukaan poliisin, rajavartiolaitoksen ja tulliviranomaisten sekä riistahallintolaissa tarkoitettujen metsästyksenvalvojien tulee toimialueellaan valvoa, että metsästystä koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan. Valtion omistamilla alueilla lain noudattamista valvovat virkamiehet, joiden tehtäväksi valvonta säädetään tai määrätään eli käytännössä valvontaa hoitaa Metsähallituksen erätarkastajat. Lisäksi maanomistajalla ja metsästysoikeuden haltijalla on oikeus valvoa metsästyslain noudattamista alueellaan.

Lisäksi tässä yhteydessä on hyvä mainita, että luontodirektiivin 16 artikla pohjautuu Bernin sopimukseen ja sen 9 artiklaan. Bernin sopimuksen resoluution 9 artiklan tulkinnan mukaan valvonta voi olla joko etukäiteistä – eli lupamenettely – tai jälkikäiteistä eli metsästyksen aikainen tai saalisraportointiin perustuva valvonta- tai näiden yhdistelmä (ks. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=2237547&Site=&BackColorInternet=B9BDEE&BackColorIntranet=FFC> Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention (2.12.2011): “The provision "under strictly supervised conditions" should be interpreted to mean that the authority granting the exception must possess the necessary means for checking on such exceptions either beforehand (e.g., a system of individual authorisations) or afterwards (e.g., effective on-the-spot supervision), or also combining the two possibilities).”.

Koska pyynnissä on noudatettava mitä metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sekä tämän päätöksen ehdoissa määrätään, pyynti tapahtuu tarkoin valvotuissa oloissa.

Loppuyhteenveto

Hakijalle myönnetään metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa karhun metsästämiseen päätöskohdassa tarkoitettua päämäärän mukaisesti, koska muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Kyseisen määrän metsästäminen ei haittaa myöskään suotuisan suojelutason säilyttämistä

tarkasteltavalla luonnonmaantieteellisellä alueella (ns. boreaalinen eliömaantieteellinen vyöhyke), mikä on se maantieteellinen taso, jolla suotuisan suojelun tasoa arvioidaan karhun osalta. Harkinnassa on otettu myös huomioon se, ettei pyynnistä aiheudu merkittävän kielteisen vaikutuksen vaaraa kyseessä olevan alueellisen populaation rakenteelle (ks. EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17). Ajallisesti ja määrällisesti rajattu poikkeuslupa on myönnetty vain karhun vahvalla esiintymisalueella tapahtuvaan pyyntiin valikoivasti ja rajoitetusti. Mahdollistettu pyynti toteuttaa karhukannan hoitosuunnitelman toimenpiteiden toteuttamista. Pyynnissä on noudatettava mitä metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sekä tämän päätöksen ehtoissa määrätään. Pyynti tapahtuu näin ollen myös tarkoin valvotuissa oloissa.

Edellä mainituilla perusteilla ja ottaen huomioon oikeusohjeissa mainitut säännökset Suomen riistakeskus on tehnyt päätöskohdasta ilmenevän päätöksen.

- Päätöksen täytäntöönpano** Tämä Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön Päätös - kohdassa mainitun ajanjakson alusta lukien muutoksenhausta huolimatta riistahallintolain (158/2011) 31 §:n 2 momentin nojalla. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.
- Oikeusohjeet** Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita:
- Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita: metsästyslain (615/1993) 30 §, 37 §:n 3 momentti, 41 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 41 a §:n 1 ja 3 momentti ja 90 §, riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 4 momentti ja 31 §:n 2 momentti, metsästysasetuksen (666/1993) 23 §, metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 2 kohta, 4 §:n 1 ja 3 momentti, 5 §:n 2 momentti ja 7 §:n 1 ja 3 momentti, poikkeusluvalla ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuonna 2023-2024 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (826/2023) 1-3 §, valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §, 11 a § ja 11 b §, Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2022 ja 2023 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (902/2021) 1 §:n 1 momentin 9 kohta.
- Muutoksenhaku** Suomen riistakeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta alueella toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.
- Käsittelymaksun määräämisen osalta valittaja voi vaatia valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n nojalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on päätöksen liitteenä.
- LISÄTIEDOT** Lisätietoja päätöksestä antaa:

Juha Kuittinen 0294312291 juha.kuittinen@riista.fi

Sauli Härkönen
Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Juha Kuittinen
riistapäällikkö

Päätös on allekirjoitettu koneellisesti riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentin nojalla.

Päätös hakijalle sähköisen palvelun kautta.

JAKELU

Tiedoksi:
LIEKSAN RIISTANHOITOYHDISTYS
ITÄ-SUOMEN POLIISILAITOS
METSÄHALLITUS
LUONNONVARAKESKUS
SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON POHJOIS-KARJALAN PIIRI
TAPIOLA KARELIA RY

MAKSU

Käsittelymaksu 200.00 EUR

LIITTEET

LIITE 1: Poikkeuslupa-alueen kartta
LIITE 2: Ohjeistus karhun lihan ja osien myyntiin sekä karhunruhojen käsittelyyn
LIITE 3: Ohje Poikkeusluvan tai alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin todistus
LIITE 4: Syken ohje karhun, ilveksen ja suden metsästäjälle ('CITES-ohje')
LIITE 5: Ohje Suomen ympäristökeskuksen myöntämät luvat karhun vientiin, tuontiin ja myyntiin
LIITE 6: Myyntitodistushakemus
LIITE 7: Luke saate ja tietolomake

VALITUSOSOITUS

(Riistahallintolaki 31.1 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
asiamiehen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa toisin säädetä

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan annetun tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle. Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, lähetin tai asiamiehen välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös postitse, sähköpostitse tai telekopiona hallinto-oikeuden kirjaamoon, tai sähköisen asiointipalvelun kautta (<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>). Valitusasiakirjojen on oltava perillä hallinto-oikeudessa valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän viraston aukioloajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään oikeudenkäyntimaksu tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaisesti. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, PL 1744, 70101 Kuopio
Käyntiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, Minna Canthin katu 64, Kuopio
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42502 Faksi: 029 56 42501

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n sekä Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2020 ja 2021 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1319/2019) 1 §:n perusteella määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen valtion maksuperustelain 11 b §:n nojalla oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Suomen riistakeskukselle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot (postiosoite ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa)
- päätös, johon haetaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos vaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Suomen riistakeskukselle
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa Suomen riistakeskukselle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Suomen riistakeskukselle ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän.

Käsittelymaksu

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Suomen riistakeskuksen yhteystiedot löytyvät päätöksen etusivulta.